

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OIPOSDRU

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 - 2013. Investește în oameni!

CLIO

PROGRAM MASTERAL ÎN VALORIZAREA PATRIMONIULUI

www.clio.spiruharet.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OIPOS DRU

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 - 2013. Investește în oameni!

OBIECTIVUL GENERAL

Obiectivul general al proiectului îl constituie dezvoltarea unui program masteral interdisciplinar și inovativ la nivel național, în domeniul Valorizării Patrimoniului, pentru îmbunătățirea formării de calitate a studenților, dezvoltarea calității comunicării dintre mediul academic și cel privat, îmbunătățirea serviciilor oferite studenților și creșterii accesului la educație și formare.

OBIECTIVE SPECIFICE

Obiectiv Specific 1: Servicii îmbunătățite pentru studenți prin crearea unui program masteral în Valorizarea Patrimoniului.

STUDII

1. Studiu vizând identificarea programelor masterale din arii tematice similare sau apropiate de la universitățile de referință din UE (corelarea cu competențele identificate ca necesare de angajatori);
2. Studiu asupra nevoilor existente pe piața muncii la nivel regional și național în domeniul Valorizării Patrimoniului, în termeni de competențe necesare și competențe disponibile pe piață;
3. Studiu vizând stabilirea relației abilităților oferite de curricula cu standardele ocupaționale relevante din România și UE;-
4. Studiu vizând identificarea actorilor activi în domeniul Valorizării

- Patrimoniului din România și implementarea unui focus-group;
5. Studiu care implică analiza inserției pe piața muncii a tinerilor absolvenți ai domeniilor de studii relevante pentru Valorizarea Patrimoniului (arhitectura, relații internaționale, studii europene, istorie, istoria artei, turism, jurnalism-comunicare);
6. Ghid orientativ "Valorizarea Patrimoniului și piața muncii din UE" și cu propuneri de de calibrare structurală ale conținutului disciplinelor propuse (bibliografie, conținut, material didactic);
7. Creare pe baza studiilor a modulelor programului masteral ce vor fi pilotate, rezultat al centralizării datelor, proiectării și elaborării unui ghid de lucru ce reprezintă instrumentul metodologic al experților care propun curriculumul noului program "Ghidului orientativ Valorizarea Patrimoniului" cu noile materii de studii propuse și modul în care se jus-

- tifica în raport cu necesitățile identificate ale angajatorilor;
8. Testarea curriculei propuse prin livrarea a 10 module pilot timp de 2 luni (100 de ore) în care 210 studenți aplică 5 instrumente de testare și validare create prin proiect în măsura să evalueze (conținutul, structura, tehnicile de predare, material didactic, relevanța și adaptarea bibliografiei la necesitățile de învățare materializabile în abilități cerute pe piața de angajatori);
9. Analiza rezultatelor, crearea curriculumului finală, și depunerea dosarului de acreditare la ARACIS;
10. Cadre didactice, studenți și parteneri sociali corect informați. Se vor tipări 500 de exemplare ale „Ghidului curricular CLIO”;
11. Informarea studenților prin participare la Targ de masterate și organizarea evenimentului "Zilele carierei în Valorizarea Patrimoniului" (3 zile).

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OIPOSDRU

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 - 2013. Investește în oameni!

Obiectiv Specific 2: Crearea și dezvoltarea rețelei "CLIO" cu sprijinul actorilor relevanți (universități, mediul de afaceri, autorități publice) prin: Crearea de noi oportunități de colaborare cu mediul privat pentru universitate și a unei structuri de comunicare constantă cu scopul convertirii conținutului pregătirii academice în abilități tehnice și atitudinale solicitate de angajatori. Va fi creată rețeaua CLIO, cu participarea cadrelor implicate în dezvoltarea curriculară și ai reprezentanților mediului privat cu expertiză și atribuții relevante valorizării patrimoniului cu precădere în industria culturală.

Obiectiv Specific 3: promovarea inovării și îmbunătățirea capacității universității solicitante de a susține dezvoltarea economică și socială. Obiectiv îndeplinit prin: program de formare pentru 20 de cadre universitare personal implicat în dezvoltarea și managementul calificărilor la nivel de universitate/facultate și 10 parteneri sociali Curs MANAGER INOVARE/ ABILITĂȚI MANAGERIALE- COR 242106 program de specializare, cu o durată de 40 ore autorizat ANC.

Obiectiv Specific 4: Extinderea oportunităților de învățare și asigurarea unor servicii de documentare îmbunătățite pentru studenți.

Obiectiv care va fi îndeplinit prin:

- Crearea Bibliotecii virtuale CLIO, conținând în total 30.000 pagini, în domeniul "Valorizarea Patrimoniului";
- Crearea Bazei de date CLIO – dedicată bunelor practici în domeniul reprezentării culturale respectiv modele de guvernare în domeniul managementului și valorizării patrimoniului cultural istoric material și imaterial (ajustabile lunar);
- Crearea Centrului de documentare CLIO – cu un număr de minimum 250 de volume de resort în Valorizarea Patrimoniului și domeniile auxiliare (unică la nivel național în domeniu).

OBIECTIVE SPECIFICE

În cadrul Universității SPIRU HARET se consideră oportună crearea unui Masterat în Valorizarea Patrimoniului, având în vedere faptul că la Universitățile din România și UE nu există oferte masterale de resort ci doar cursuri de specializare în cadrul a diferite programe universitare și post universitare. Ofertele masterale din domenii înrudite/complementare privesc cu precădere aspecte teoretice nefiind conforme cu așteptările angajatorilor din punctul de vedere al competențelor aplicative.

Avem în vedere faptul că dezvoltarea și implementarea managementului modern de politici

publice de valorizare a patrimoniului în România sunt deficitare. Modalitățile de reprezentare culturală în spațiul UE implică ONG-uri active, cu programe și proiecte de calitate, ori pentru așa ceva este nevoie de profesioniști pentru a nu risca degradarea în kitch și un contraserviciu (platit) adus imaginii.

Trebuie menționată importanța pe care infrastructura culturală, institutii și oameni o au la crearea peisajului culturii urbane și mediului de afaceri. Dezvoltarea turismului cultural/de patrimoniu presupune identificarea, restaurarea și renovarea clădirilor istorice și în general a

patrimoniului istoric existent la care se adaugă identificarea și promovarea tradițiilor locale, valorizarea acestora prin produse culturale (festivaluri, expoziții, publicații, trasee de turism cultural).

Conform cu Raportul ICR 2012 (www.icr.ro) siturile istorice, arhitecturale și arheologice stau la baza unui anumit tip de turism, turismul de patrimoniu, parte componentă a turismului cultural, un segment al pieței turistice în plin avânt în Europa, dar și locul unde există o acerbă concurență. Ca și caracteristică a perioadei post-moderne, patrimoniul istoric (în filiația butadei

„o imagine = o mie de cuvinte”) devine o resursă valoroasă care produce mari migrații turistice cu motivații culturale. Analiza documentelor ICR, respectiv ale Parlamentului European și Comisiei Europene, indică necesitatea unui program masteral specific dedicat Valorizării Patrimoniului concordant cu necesități identificate pe piața serviciilor, precum: reabilitarea patrimoniului construit, introducerea elementelor și tehnologiilor tradiționale în arhitectura nouă, integrarea urbană a siteurilor arheologice, consultanța/consilierea specifică oferită firmelor de turism care au ca obiect de activitate crearea de produse de turism cultural axate pe valorificarea

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OIPOS DRU

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 - 2013. Investește în oameni!

de noi "rute istorice", "festivaluri"; "comemorări istorice". Se adauga necesitatea unor experti consultanti in promovarea comunitatilor locale, experti in promovare si "lobbism cultural", experti in "diplomatie culturala", atasati culturali in corpul diplomatic roman sau corpul diplo-

matic al UE; manageri de proiecte de dezvoltare ce implica valorizarea patrimoniului local si manageri de patrimoniu istoric, experti in accesarea de programe de finantare pentru reabilitarea/valorizarea patrimoniului, experti in cadrul colectivelor de sistematizare urbana.

Sunt vizate si cariere specifice in Ministerul de Externe; Serviciile culturale ICR Institutul Cultural Roman; Institutii publice (Muzeu, Directii de patrimoniu); Reprezentante ale regiunilor la Bruxelles (Lobbism cultural); ONG-uri, firme de consultanta implicate in reabilitarea si valoriza-

rea patrimoniului istoric; Turism – specializarea in sectorul de nisă Turism cultural/turism de patrimoniu; Comisia Europeana DG CULTURE; Comisia Europeana DG DEVELOPEMENT; Comisia Europeana EEAS- Agenti contractuali – relatii culturale.

CONCEPTE CHEIE

Valorizarea patrimoniului / Industarii culturale / Management de patrimoniu / Marketing de patrimoniu / Management cultural

VALORIZAREA PATRIMONIULUI SI TURISMUL CULTURAL

Siturile istorice, arhitecturale și arheologice stau la baza unui anumit tip de turism, turismul de patrimoniu, parte componentă a turismului cultural, un segment al pieței turistice în plin avânt în Europa, dar și locul unde există o acerbă concurență. Ca și caracteristică a perioadei postmoderne patrimoniul istoric (în filiația butadei „o imagine = o mie de cuvinte”) devine o resursă valoroasă care produce mari migrații turistice cu motivații culturale. Față de abrutizarea prin muncă de la începuturile erei industriale, postindustrialul reduce programatic timpul de muncă și expandează timpul liber care nu mai poate fi valorificat superior și recuperator decât prin loisir. Sporirea duratei de viață a populației aduce un alt aport de călători dintre cei care și-au încheiat activitatea și doresc să se bucure activ de perioada de pensie/retragere. Oamenii „realizați” încep să-și caute „rădăci-

nile” și să-și întărească legăturile de familie pornind cu generațiile tinere în adevărate pelerinaje spre locurile de unde au plecat strămoșii sau/și în locuri în care pot să le ofere experiențe culturale autentice de calitate. Prosperă forurile genealogice, produsele de turism cultural ce valorifică vechi trasee de pelerinaj, vechi obiceiuri, vechi rețete culinare, un anumit mod de organizare a timpului. Prin produsele turismului cultural/turismului de patrimoniu prin reprezentarea istoriei este posibilă reimplantarea unor imagini urbane și configurații arhitecturale, care să ofere noi experiențe de viață foarte apreciate de consumatorul actual de turism.

Reprezentarea și valorizarea patrimoniului istoric prin programe de turism cultural, este domeniul care face posibilă prezentarea felului în care zone de frac-

tură și conflict pot fi prezentate nu doar sub aspectul unei istorii conflictuale dar și sub aspectul contribuției la identitatea comună a unei regiuni europene locuite de națiuni diferite (Europa Centrală sau Balcani, Mediterana sau spațiul Marii Negre).

Exista operatori care susțin că fiecare euro investit în turism cultural în Germania are potențialul de a fi multiplicat de șapte ori. Printre criteriile de selecție se află impactul vizual al siteului, calitatea arhitecturală și contribuția acestuia la calitatea mediului rural sau urban în care se află, respectiv demonstrarea valorii istorice, arhitecturale, și sociale. În acest context trebuie menționată importanța pe care infrastructura culturală, instituții și oameni o au la crearea peisajului culturii urbane și mediului de afaceri.

Dezvoltarea turismului cultural/de patrimoniu presupune identificarea, restaurarea și renovarea clădirilor istorice și în general a patrimoniului istoric existent la care se adaugă identificarea și promovarea tradițiilor locale, valorizarea acestora prin produse culturale (festivaluri, expoziții, publicații). De exemplu în regiunea Cathare din Franța s-a oferit suport financiar Asociației regionale de economie montană pentru restaurarea castelului Puivert (aici incluzând și documentarea de arhivă, crearea de produse culturale și a unei colecții de instrumente muzicale medievale etc) acțiune în urma căreia a avut de câștigat întreaga regiune, în bazinul Rurh mina Zollverein a fost dezafectată, restaurată și amenajată ca un complex ce cuprinde un centru de afaceri, un teatru, un mic muzeu, galerie de artă și o sala de conferințe.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OIPOSDRU

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 - 2013. Investește în oameni!

INDUSTRII CULTURALE

Noțiunea este de dată recentă și desemnează afacerile legate de: arta spectacolului, artele vizuale, promovarea patrimoniului cultural istoric, industria cinematografică, televiziune și radio, publicații, noile mijloace media, muzică, jocurile video, arhitectură și design, creația de modă și publicitate. Industriile culturale și creative au luat o amploare deosebită în societatea post industrială, a cărei putere este dată de tehnologiile informaționale și de comunicare, dar și de sectorul serviciilor. Sub impactul IT&C, vechea industrie a loisir-ului, a timpului liber s-a diversificat și s-a democratizat, ieșind tot mai mult de sub dominația marilor companii, pentru a fi acaparată de IMM-uri. Procesul a condus la eliberarea creativității și ingeniozității, la spargerea multor tipare, la nașterea de afaceri noi, legate de interesele culturale, de cunoaștere, informare și de timp liber ale indivizilor umani. Potrivit Comisiei Europene, industriile culturale și creative contribuie, la competitivitatea și coeziunea socială a orașelor și regiunilor comunitare. Exemplul capitalelor culturale europene arată că investițiile în acest

sector creează locuri de muncă și contribuie la transformarea imaginii orașelor.

Industriile culturale și creative contribuie într-o mare măsură la dezvoltarea locală, regională și urbană, deoarece fac mai atractive orașele și regiunile europene, favorizând dezvoltarea turismului durabil și creând posibilități noi de ocupare a forței de muncă. Aceste industrii capătă o importanță crucială pentru o economie de piață competitivă și inovatoare în Europa; Studiul privind economia culturii în Europene, elaborat în 2006 de Societatea KEA European Affairs la cererea Comisiei Europene, arată că industria culturală este în sine foarte dinamică în ceea ce privește activitatea economică și de creare a locurilor de muncă în UE.

În 2004, numărul persoanelor angajate în acest sector se ridica la 5,8 milioane, adică 3,1% din totalul populației active a UE-25. În plus, în 2003, industria culturală a contribuit cu 2,6% la PIB-ul UE, iar între 1999 și 2003 creșterea a fost sensibil mai accentuată decât în alte sectoare

economice. Unul dintre principalele obiective ale președinției spaniole a Consiliului UE în domeniul culturii este tocmai întărirea rolului industriilor culturale și creative drept surse de locuri de muncă, dezvoltând totodată identitatea culturală europeană, mai ales în ceea ce privește conținutul digital, circulația culturii pe internet, cinematografia și accesul la patrimoniul cultural european. Reuniunea celui de al II-lea For european al industriilor culturale, organizat de Ministerul spaniol al Culturii, în colaborare cu Camera de comerț din Barcelona. Aici s-a atras atenția asupra locurilor de muncă pe care le generează industria culturală în UE - 5 milioane, 2,6% din PIB-ul tuturor țărilor Uniunii.

Acelasi studiu pentru prima data, forta economica a culturii si a sectoarelor creative (design, arhitectura si creatie in marketing), la solicitarea Directoratului General pentru Educatie si Cultura. Concluziile raportului The Economy of Culture in Europe contureaza a realitatea a 30 de state europene prin evaluarea impactului economic si social al culturii. Ignoranta mani-

festata de decidentii politicieni romani fata de aceste sectoare poate fi surmontata de cateva cifre relevante la nivel european: • Sectoarele creative si culturale au generat o cifra de afaceri de peste 650 miliarde de euro, in anul 2003 , de peste doua ori mai mult decat industria de automobile; cele mai mari cinci tari europene - Marea Britanie, Germania, Franta, Italia si Spania - cumuleaza aproape 3 sferturi din productia sectoarelor culturale si creative la nivel european, similar insa fortei lor economice totale de 74% din PIB-ul UE-25. • Contributia acestora la PIB-ul Uniunii Europene a fost de 2,6% in acelasi an, comparativ cu 2,3% in cazul industriei chimice, de cauciuc si plastic, 2,1% in cazul sectorului imobiliar, 1,9% in cazul industriei alimentare, bauturilor si tutunului sau 0,5% in cazul industriei textile

Concluziile Consiliului privind contribuția culturii la dezvoltarea locală și regională, 10 mai 2010.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OIPOSDRU

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 - 2013. Investește în oameni!

VALORIZAREA PATRIMONIULUI

Valorizarea patrimoniului - Dezvoltarea durabilă – și patrimoniul istoric - domenii de interes pentru studenți (istorie, arhitectură, marketing, RISE).

Pentru toate specializarile avem în vedere relevanța și integrarea promovării/protejării patrimoniului istoric conceptului de Dezvoltare Durabilă. Acest concept îl regăsim în toate programele de dezvoltare ale Uniunii Europene, fiind considerat ca dimensiune a securității, și obiectiv/instrument de predilecție în acțiunile diplomatice ale Uniunii Europene și corpului diplomatic comun al UE (EEAS European External Action Service). Trecutul este o parte a prezentului și un element constitutiv al modului în care ne construim viitorul. Managementul

acestui trecut prin reprezentare într-o anumită manieră și într-un anumit mediu de reprezentare este parte integrantă a conceptului de dezvoltare durabilă de facilitare a coeziunii sociale și economice intracomunitare la nivel național și UE. Proiectul propune argumentarea și testarea în România a unei noi paradigme în care interesele dezvoltării și cele ale conservării patrimoniului istoric nu sunt antitetice, respectiv conservarea siturilor arheologice sau a clădirilor monument și dezvoltarea urbană nu se exclud reciproc.

Reprezentarea istoriei/valorizare a patrimoniului istoric prin Industrii culturale/Turism cultural ca dimensiune a dezvoltării

Se constată o relație de dependență directă între:

- atenția acordată patrimoniului istoric și dezvoltarea economică aferentă zonei respective;
- atenția acordată patrimoniului istoric și calitatea vieții;
- atenția acordată patrimoniului istoric și regenerarea urbană.

Tot în ultimii ani avem de-a face și cu un nou trend de măsurare a dezvoltării regiunilor, o grila în virtutea căreia PIB-ul nu mai este indicator esențial ci alături de acesta, anumiți indicatori ai calității vieții, în care viața culturală (aici incluzând valori-

zarea patrimoniului istoric), este unul dintre ele. Legatura dintre valorizarea patrimoniului/calitatea vieții/dezvoltare economică/coeziune socială permite experților ce știu să argumenteze credibil acest algoritm al dezvoltării, un acces crescut pentru proiectele de valorizare a patrimoniului la finanțare din fonduri structurale ce constituie 80% din asistența UE pentru dezvoltare pentru noile state membre. Astfel cultura iar în cadrul ei patrimoniul cultural ce include reprezentarea istoriei poate să fie finanțată ca parte integrantă a unui proiect de dezvoltare locală sau regională, iar modul de argumentare/structurare al unui asemenea proiect face parte din structura programului masteral în pregătire.

POSIBILE TRASEE DE CARIERĂ

- Ministerul Culturii (protejarea și valorizarea patrimoniului)
- Serviciile culturale ICR Institutul Cultural Român
- Firme private specializate în Promovare, Marketing, Branding de produse, care exploatează patrimoniul cultural istoric material și imaterial

- (vestimentație, gastronomie etc) Turism cultural,
- Instituții publice (Ministere, Primării, Prefecturi, ICR, Agenții guvernamentale) – departamentele de comunicare, marketing al imaginii, promovare, valorizare a patrimoniului, integrare urbană a siturilor arheologice
- Reprezentanțe ale regiunilor la Bruxelles

(campanii de promovare și imagine, restaurare, valorizare a patrimoniului)

- ONG-uri, firme de consultanță implicate în protejarea, valorizarea, reprezentarea patrimoniului cultural istoric
- Comisia Europeană DG CULTURE
- Comisia Europeană DG DEVELOPEMENT

- Consultanți free-lancer – valorizare / reabilitarea patrimoniului prin industrii culturale, surse de finanțare, modele de bune practici etc
- Manageri culturali (mediul public, privat, asociativ, free-lancing)

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OIPOS DRU

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 - 2013. Investește în oameni!

Calitățile generale ale managerului de proiect cultural de transpus in curiculă

- Cunoasterea ultimelor tematici de Valorificarea patrimoniului cultural național
- Abilitati de marketing privind valorificarea patrimoniului cultural național și dezvoltarea culturală a societății
- Abilitati/Strategii de marketing pentru muzee
- Abilitati Strategii de marketing pentru arhivele culturale
- Abilitati Strategii de marketing pentru primarii, consilii locale, reprezentante ale regiunilor
- Abilitati creare noi rute culturale, noi produse de turism cultural
- Abilitati formare echipa
- Abilitati indetificare surse de finantare si documentare exemple de bune practici
- Abilități de networking institutional de resort

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OIPOSDRU

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 - 2013. Investește în oameni!

www.clio.spiruharet.ro

CLIO PROGRAM MASTERAL ÎN VALORIZAREA PATRIMONIULUI

Titlul programului

Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007- 2013.
Investește în oameni!

Titlul proiectului:

Clio – Program Masteral în Valorizarea Patrimoniului

Codul proiectului

POSDRU/156/1.2/G/139498

Editorul materialului

Universitatea *Spiru Haret*

Iulie 2014

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială
a Uniunii Europene sau a Guvernului României.